

מועצה ציבורית להורים בישראל

מגילת יסוד
עמדות המלצות

עריכה

רינה כהן
דליה הופשטטר

אפריל 2008

יחידת המעורבות

רקע

ההורות הישראלית נמצאת בשנים האחרונות במוקד השיח החברתי, החינוכי והציבורי. כמי שמעורים בעשייה בתחום הורים ומשפחה, כולנו מודעים לכך שהורים צריכים כיום ידע, גיבוי וחיזוק. הורים רבים אינם בטוחים בדרכם החינוכית, הם חשים בודדים ומוחלשים במעגלים השונים של התפקיד ההורי. הם פועלים במציאות אלימה וכוחנית, בה הערכים האישיים והחברתיים אינם ברורים, מעמדם וסמכותם נחלשים והלגיטימיות שלהם כאחראים וכמשפיעים מוטלת לעיתים קרובות בספק. על מנת לממש את אחריותם וזכותם באופן אופטימלי, הורים זקוקים להכרה בתפקידם ובמעמדם במשפחה ולהכרה בחשיבותם במארג הקהילתי והחברתי. כדי לחזק ולהעצים את ההורים בתפקידיהם המשפחתיים והחברתיים

מ ו ק מ ת

מועצה ציבורית להורים בישראל

ייעוד המועצה

לפעול עם ההורים ולמענם – להכרה בהם, לחיזוקם ולעיגון מעמדם. בהקמת המועצה מעורבים ארגונים וגופים רבים מתחומי החינוך והקהילה; גופים חברתיים, התנדבותיים ואף עסקיים. כולם שותפים לרעיון של קידום שינויים חברתיים וערכיים באמצעות העצמת ההורים ומיצובם במקום משפיע ומכבד במערכות חינוך וחברה.

המועצה הציבורית להורים בישראל

מגילת יסוד

המועצה הציבורית להורים בישראל הינה גוף התנדבותי ארצי המורכב מהורים, אנשי מקצוע, ארגונים ובעלי עניין המאמינים בחשיבותם ובמרכזיותם של הורים להתפתחותו התקינה של הפרט ולחוסנה של החברה כולה.

- ❖ **המועצה פועלת מתוך אמונה שהורים הם חיוניים להתפתחות הילד, לגדילתו ולצמיחתו.**
- ❖ **המועצה פועלת מתוך ידיעה שהורים הם המשפיעים העיקריים על התפתחותו של הפרט ועל קיום חברה בריאה ומטיבה.**
- ❖ **המועצה פועלת מתוך הכרה שלחברה, באמצעות כל מערכותיה, יש היכולת, ועליה החובה, לעצב סביבה תומכת ומחזקת להורים.**

מטרות המועצה

- להעלות את נושא ההורות על סדר היום הציבורי.
- לקדם עיצוב מדיניות לאומית בנושא הורים.
- לפתח מודעות ציבורית לחשיבותם של ההורים ולצורך לפעול לחיזוקם.
- לקדם שותפות של הורים בעשייה החברתית ובקביעת מדיניות.

תפקידי המועצה

- לשמש גוף מאגד, מתאם ומקדם שיתוף של כל הגורמים הפועלים בנושאי הורים ומשפחה.
- לקדם ולפתח תשתיות ארגוניות ותקציביות לקידום מעמד ההורים בישראל.
- לפתח מודעות בקרב הורים וקובעי מדיניות לחשיבות של למידת תפקידים הוריים ולרכישת מיומנויות הוריות.
- לקדם את החשיבה והידע בנושאי הורות ומשפחה מהיבטים רב-זייים ולהפיצם.

מועצה ציבורית להורים בישראל

הצהרת זכויות ההורה בישראל אנו מכריזים בזאת על תפקידו, חובותיו וזכויותיו של ההורה בישראל

- ❖ לממש את אחריותו כלפי ילדו ולטובתו .
- ❖ לגדל את ילדו ולהעניק לו אהבה, הזנה, ביטחון וחינוך ולהנחיל לו את ערכי תרבותו.
- ❖ להיות המוביל הפעיל והמשפיע בתהליכי הצמיחה, הגדילה וההתפתחות של ילדו.
- ❖ להיות המייצג הראשוני והעיקרי של ילדו ושל זכויותיו כלפי החברה ומערכותיה.
- ❖ ליהנות מביטחון סוציאלי מעוגן בחוק, כולל קצבאות, תמיכה וטיפול למימוש אחריותו ההורית.
- ❖ להיות מיודע על מצבו הרפואי, החינוכי, החברתי והרגשי של ילדו.
- ❖ להיות שותף להחלטות ולתהליכים רפואיים, חינוכיים וחברתיים הנוגעות לילדו.
- ❖ לקבל ייעוץ, הנחייה והכוונה בנושאי הורות, חינוך וגידול ילדים במסגרת למידה לאורך החיים.
- ❖ להכיר, לדעת ולהשתמש בשירותים רפואיים, חברתיים וחינוכיים לטובתו ולרווחתו של הילד.
- ❖ לזכות ביחס נאות ובכבוד מילדו לאורך כל חייו.
- ❖ לזכות בכבוד וביחס מכבד מכל מי שהוא בעל מעמד ובעל תפקיד הנוגע לילדו.

תפקידים, חובות וזכויות ההורה בישראל מתייחסים לכל ההורים בישראל
ללא יוצא מן הכלל וללא כל הבדל או אפליה
מטעמים של גזע, דת, מין, גיל, או מכל טעם אחר

בכל מקום בו נאמר ילד, הכוונה לילד ולילדה
בכל מקום בו נאמר הורה הכוונה לאב ולאם

אמנת ישראל למען הורים

אמנה בדבר מחויבות החברה בישראל
- משרדי ממשלה, ארגונים, שירותים, מוסדות ומעסיקים –
לשמור, לקיים ולקדם את מימוש זכויותיהם ועיגון מעמדם של
הורים
במרחבי תפקודם
במשפחה, בעבודה, בחינוך ובחברה.

אמנת ישראל להורים
היא

אמנה חברתית המהווה הסכם מרצון המשקף קונצנזוס לאומי
בדבר חשיבותם, משמעותם וחיוניותם של הורים
להתפתחותם התקינה והכוללת של ילדים
ולבריאותה וחוסנה של החברה כולה.

האמנה היא גורם מחייב ברמה מוסרית- חברתית- תרבותית.

רוח האמנה

האמנה נכתבת מתוך תחושת כבוד, הערכה והוקרה לכלל ההורים במדינת
ישראל
על השקעתם, מסירותם ואחריותם בגידול ובחינוך הילדים – דור העתיד.
האמנה מכירה באתגרים עמם מתמודדים ההורים היום במציאות חברתית-
כלכלית- חינוכית- תרבותית מורכבת.
האמנה גוזרת מרוח הזמן והמקום בדבר זכויות האדם, האזרח והעובד
ונשענת על הצו

"כבד את אביך ואת אמך"

כיחידים וכחברה

האמנה נשענת על עקרונות האחריות הכלכלית והחברתית של ארגונים, מוסדות ושירותים למציאות החיים של הורים ולאפשרויות ולהזדמנויות שלהם לקיים הורות אחראית, רלוונטית ומיטיבה.

ליבת האמנה

מחויבות ארגונים, מוסדות, מעסיקים, מערכות ושירותים לשמור, לקיים ולממש את זכויותיהם של הורים בחברה בישראל.

לשם כך אנו מתחייבים:

- לקדם מודעות חברתית, ארגונית, מוסדית ומפעלית לנושא הורים והורות.
- להקשיב לצורכי ההורים ולפעול לפיתוח מענים הולמים.
- לפעול לפיתוח סביבה תעסוקתית וחברתית תומכת הורים והורות.
- לאפשר להורים לקיים איזון בין חיי העבודה לחיי המשפחה.
- לפתח במסגרת הקהילה, הארגון, המוסד והמערכת שירותים ומסגרות להעצמת ההורים.
- לעודד ולתמוך בלמידת נושאי הורות וחינוך.
- לקיים יחסים מכבדים ומעצימים עם הורים.
- לעצב להורים מקום ראוי ומשפיע במערכות חינוכיות וחברתיות.

מתוך הסכמה, קבלה והתחייבות
באנו על החתום

moatzahorim@gmail.com

מועצה ציבורית
להורים בישראל

גופים – שותפים במועצה

מכללות חינוכיות

- מכללת סמינר הקיבוצים, תל-אביב
- מכללת קיי, באר שבע
- מכללת גורדון, חיפה
- מכללת אל קאסמי, באקה אל גרבייה
- מכללת לוינסקי, תל אביב
- מכללת בית רבקה – חב"ד
- סמינר וולף – עמותת אהל אברהם בני ברק

ועדי הורים יישוביים

משרדי ממשלה

- משרד החינוך
- המשרד לביטחון פנים – מצילה; משטרת ישראל
- הרשות למלחמה בסמים

מרכז השלטון המקומי- מחלקות חינוך

רשויות מקומיות

ארגוני חינוך וחברה

- עמותת הילה
- האגודה לגיל הרך,
- העמותה לתכניות לגיל הרך בחברה הערבית
- החברה למתנ"סים
- בתי ספר קהילתיים
- האוניברסיטה העברית – ביה"ס לעבודה סוציאלית
- הסתדרות הפסיכולוגים בישראל
- קשר
- ההתאגדות לחינוך מבוגרים בישראל
- אשלים – גיוינט
- הסוכנות היהודית – אגף רווחה

מכונים

- מכון אדלר
- מכון מעגלים
- מדרשת אמונה
- מכון ינ"ר
- המכון להכשרת מנחות הורים- בני ברק
- המכון לטיפול החינוך – האוניברסיטה העברית

ארגוני עולים

- אגודה ישראלית למען ילדים עולים
- הפדרציה לארגוני עולים דוברי רוסית
- עמותת פורום הורים – עולים

עלמ"א

ארגוני נשים

. נעמת

. ויצ"ו

• אמונה

תוכנית ותהליך

"צוות הקמת המועצה הציבורית להורים בישראל" עוסק מזה שנתיים בגיבוש מדיניות חברתית ולאומית בנושא ההורות וההורים בישראל.

"צוות הקמת המועצה הציבורית להורים בישראל" כולל הורים ואת מירב הגופים והמוסדות החינוכיים, החברתיים והמקצועיים במדינה, שמכירים בחיוניות תיפקודם הראוי והתקין של הורים, ומודעים למציאות ההורית ולצרכי ההורים בחברה הישראלית בשנת 2008 .

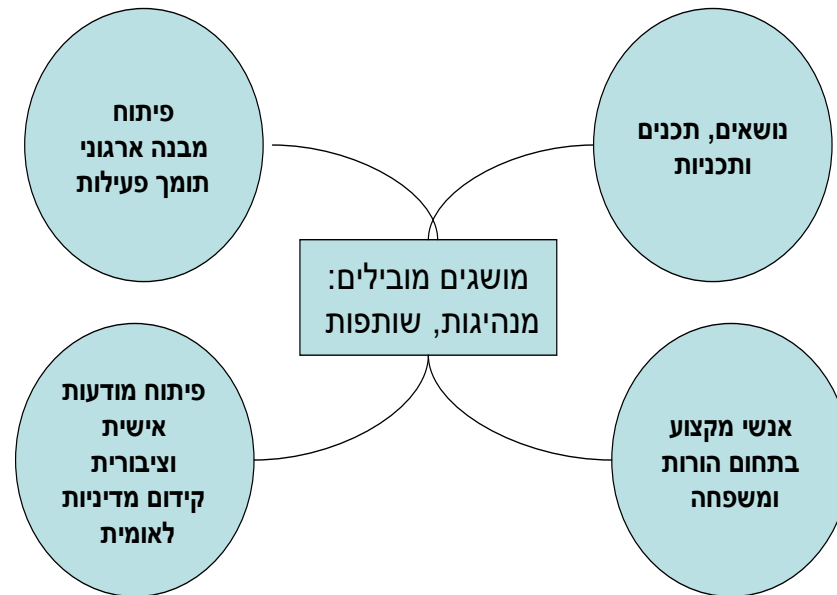
הקמת המועצה הציבורית להורים בישראל הוא שלב השיא המתכלל של פעילות חינוכית-חברתית-ארגונית שמטרתה הן העצמת ההורות וחיזוק ההורים בישראל

לשם כך נהגתה, פותחה וגובשה במשרד החינוך באגף לחינוך מבוגרים, במחלקה להורים משפחה וקהילה, תוכנית אסטרטגית רב שלבית, שבמסגרתה הוגדרו תחומי הפעילות ודרכי ההפעלה.
התוכנית מקודמת באמצעות שני עקרונות מנחים:

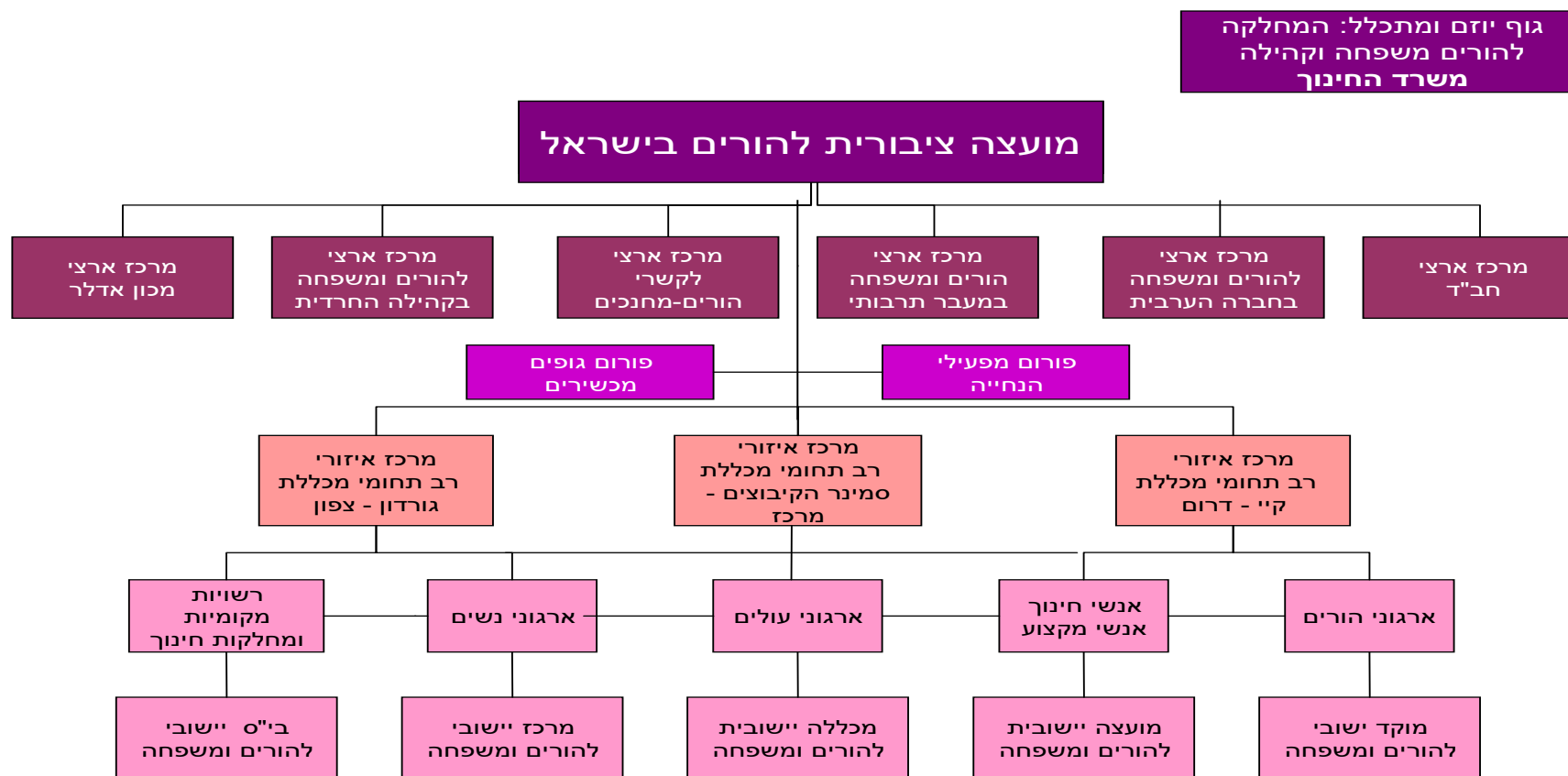
עקרון המנהיגות - כל הפועלים בתחום: הורים, אנשי מקצוע ואנשי קהילה-מוגדרים כמנהיגים ובעלי כישורי מנהיגות .

עקרון השותפות - כל הפועלים בתחום: הורים, אנשי מקצוע ואנשי קהילה- שותפים באחריות ובעשייה.

התוכנית הגדירה את תחומי הפעילות

במסגרת זו פותח מבנה ארגוני הכולל מרכזים יישוביים, מחוזיים וארציים להורים ומשפחה ושותפות רב ארגונית.

כל אנשי המבנה הארגוני ואנשי מקצוע, קהילה וחברה, חברו יחדיו להקמת המועצה הציבורית להורים בישראל.

צוות ההקמה שואף לכונן את "המועצה הציבורית להורים בישראל" שייעודה, כאמור לפעול עם ההורים ולמענם – להכרה בהם, לחיזוק ולעיגון מעמדם במערכות החינוך החברה והממשל בישראל.

"המועצה הציבורית להורים בישראל תהווה כתובת ובית משותף לכל ההורים ואנשי המקצוע והקהילה הפועלים בנושא ההורים.

במהלך עבודתו איתר צוות ההקמה וזיהה שש סוגיות הנמצאות על סדר היום בתחום ההורות והורים. צוות ההקמה הפעיל שש וועדות רבות משתתפים וגיבש עמדות והמלצות בסוגיות אלה.

העמדות וההמלצות יקודמו על-ידי המועצה הציבורית להורים בישראל.

מועצה ציבורית
להורים בישראל

סוגיות

עמדות

המלצות

מועצה ציבורית
להורים בישראל

למה זקוקים הורים בישראל

הורים הם מגדלי הילדים ובוני דור העתיד. ככאלה הם מנהיגים החייבים להיות נוכחים ואין להם תחליף.

בעידן המודרני לנוכח תהליכי אינדיבידואציה, פיתוח טכנולוגי מואץ, תרבות צריכה ועוד, ההורות מתמודדת עם דילמות תפקידיות יום יומיות מורכבות. במציאות מורכבת זו ההורות זקוקה להעצמה וההורים זקוקים לחיזוק.

הנחות יסוד

- הורות היא תפקיד תלוי זמן ומקום.
- הורות היא תפקיד רב פנים בשינוי מתמיד על ציר הזמן; מנחיל מורשת, מעצב את ההווה ומכין לעתיד.
- הורות מתפקדת ותקינה הכרחית לקיומה של חברה בריאה ומתקדמת.
- קיום הורות ראוייה מחייב:
 - מתן מענים לצרכים הוריים במרחבי החיים השונים.
 - סביבה חברתית מכבדת ותומכת.

המלצות

- להקים רשות לאומית להורים שתתווה מדיניות להעצמת ההורים ותקבע דרכים ואמצעים ליישומה.
- לעצב מקום ראוי להורים במערכות החברתיות ע"י שילוב נציגות הורים במערכות התוויית מדיניות וקבלת החלטות בתחומי חברה, חינוך, משפט, בטיחות, בריאות ותקשורת.
- להציב יועצים ומנחים לנושא הורות במקומות העבודה ברשויות המקומיות, ובשירות הציבורי.
- למנות אומבודסמן מומחה בתחום ההורות לתפקיד "נציב ההורים"
- להפעיל "בית להורה" בכל ישוב. בית בו יוכל ההורה ללמוד, להיוועץ ולהשתייך. ולקבוע זכאות לכל הורה ללמידת כישורי הורות בצמתים מרכזיים.

השתתפו בגיבוש נייר העמדה

יו"ר: שמעון פוטרמן, צאלה מינרט, אורית גורדון
רותי גוטר - אלעזר, תמר ארז, זהבה ברוך, סמדר סלומון, פואד דעאס, רעידה מסאלחה
סופיה אלברדוב, מירה ישראלי, מיכל גבעון, גלי שוורץ, אבשלום אדרת, כצלנסון עדנה
בטי מולדובן, מידן רות, אבטליון גילית, עפרה שהם, מטי איל - הרשקוביץ, צביה אלגף,
איה פרידמן ספי גולן, נעמה צווייג, יונית יוסף, מינה אורט, ציפי מזר, שם טוב צילה,
מירי רוזנבוים.

יחסי הורים – מדינה

תפקיד המדינה בחיזוק ההורים בהעצמת האחריות ההורית

ישראל של שנת 2008 מודעת יותר לחיוניות תיפקודם התקין של ההורים ומשפחות כמסד לבריאות ולהתפתחות של הילדים ושל החברה למרות המודעות וההסכמה הציבורית הרחבה עדיין גדול הפער בין המצוי לרצוי, בין צרכי ההורים והמשפחות כדי לקיים תיפקוד תקין לבין נכונות המדינה להכיר בצרכים אלה ולעגנם בחוק. עיקרון האחריות ההורית המובא בדו"ח השופטת סבינוה רוט לוי מדגיש שעל המדינה לסייע להורים במילוי תפקידם. בהצעת החוק המובאת בדו"ח יש התייחסות למשולש היחסים בין הילד ההורים והמדינה - אך חסרה התייחסות לדרך בה המדינה מסייעת להורים. כדי לסייע להורים :

על המדינה באמצעות מוסדותיה, לקדם תרבות המכירה בהורים ומכבדת אותם. על המדינה להכיר בהורים ובהורות כנכס וכמשאב לאומי חיוני. על המדינה לפעול לעיגון זכויותיהם ומעמדם של ההורים במערכות חינוך, חברה וממשל. על המדינה לתמוך בקידום תרבות של למידת תפקידים הוריים ומשפחתיים במסגרת למידה לאורך החיים.

המלצות

- להקים מועצה / רשות לאומית להורים ולהורות.
- להפעיל שדולה, וועדה בכנסת שתקדם חקיקה לשילוב ולשיתוף הורים בתהליכי קבלת החלטות בנושאים רלוונטיים.
- למנות יועץ לרה"מ לענייני הורות ומשפחה ויועצים להורים במשרדי הממשלה, ברשויות המוניציפליות, ובמקומות העבודה.
- לקדם חקיקה להסדרת זכאות להורים לקבלת, הדרכה ייעוץ והכוונה; חקיקה הנגזרת מעיקרון האחריות ההורית.
- להסדיר קיום והפעלה של מרכזי הדרכה נגשים וזמינים לכל ציבור ההורים.

משתתפים בגיבוש נייר העמדה

יו"ר: עדה ליפציגר, שלפניק אריה

אנדי פינצלינג לירי, אביטל אפל-פנקס, בן דוד נורית, ברוש חגי, גלעד נאוה, גז יעקב, גילי דנה, גבאי אילן, גלאון אילן, אסתר הרצוג, המאירי דליה, כחלון הרצל, יודב גיינה, דה, ללוס ליליאן, לקט רות, ליאון תמיר, ליבנה עירית, לייבה אביטל, מלכה זד מלכה, ננר אפרת, סוויד ורד, רוט קרן, שביט אורנה, שלפניק הלנה.

מועצה ציבורית
להורים בישראל

הורים בעולם העבודה

הורים עובדים

הורים הנמצאים בשני המעגלים - הורות ועבודה - חווים קונפליקט, ואף ניגוד אינטרסים, בין השניים. השקעה רבה בעבודה על חשבון הבית והמשפחה גובה מהעובד מחיר גבוה שעלול להתבטא בתחושת כישלון בהורות: מצד שני, השקעת מירב המשאבים בהורות גובה מחיר כלכלי וגורמת להורה לתחושת תסכול ולאכזבה משום אי היכולת להגשמה אישית. חוסר איזון בהשקעת משאבים גורם גם לפגיעה בארגון. והיעדרויות חוזרות ונשנות לקצב גבוה של חילופי עובדים, רמת מוטיבציה נמוכה וצמצום בפריזון.

נמצא קשר הדוק בין מידת המחויבות של העובד כלפי מקום עבודתו לבין מידת הקשב וההיענות של הארגון לצרכיו האישיים. משום כך, האינטרס האמיתי של המעסיקים הוא ליצור סביבת עבודה הרואה את **עולם העבודה ועולם המשפחה שותפים משלימים ולא מעגלים מתחרים**.

הורות ועבודה באוכלוסיות חלשות

אפשרויות התעסוקה של אוכלוסיות חלשות ושל אנשים בעלי השכלה נמוכה הולכות ומצטמצמות. בגלל חסמים של השכלה ושפה הורים רבים אינם יכולים להתקדם בעבודתם ובתנאי העסקתם ורבים אינם יכולים להשתלב כלל בעולם העבודה. השכר הנמוך וקשיי היום יום שאינם מאפשרים להם למלא את חובותיהם ההוריות.

הרחבת מעגל העובדים ושילוב מקסימום של הורים בעבודה הם אינטרס חברתי – לאומי ; אינטרס משותף של המדינה, של ארגונים כלכליים ושל ההורים. מתן אפשרות לכל אחד להשלמת השכלה ולהכשרה מקצועית הוא תנאי הכרחי להעסקת הורים מוחלשים ובעלי השכלה נמוכה, ולשילובם התעסוקתי והחברתי.

המלצות

- עידוד ותמרוץ מעסיקים ליצור סביבת עבודה ידידותית-להורים. שתקדם שילוב של הורים בעולם העבודה.
- יצירת מסגרות לימודיות להשלמת השכלה וללימוד השפה במקומות העבודה.
- הכרה בהוצאות הטיפול בילדים באמצעות הקלות להורים עובדים בביטוח הלאומי ובמיסוי.
- מתן עידוד כספי לאוכלוסיות חלשות להשתלבות בעולם העבודה: הגדלת שכר המינימום להורים בהשוואה להבטחת הכנסה.
- יצירת סביבה תומכת בהורות בעולם העבודה (יום חינוך ארוך, מעונות יום מסובסדים וכו').

השתתפו בגיבוש נייר העמדה

יו"ר: יהודית יבנאי, דליה הופשטטר

סיגל שרוני-חדד, ענבר שטיינברג, עמי אוהלי, שרי אייזן, עו"ד טליה לבני, מביץ, דוריס מור, עו"ד סיגל רונן כץ, בת שבע שטראוכלר

הורים לילדים עם צרכים מיוחדים

עמידותם ותפקודם של הורים לילדים עם צרכים מיוחדים הם התנאי ההכרחי והסיכוי הקיומי לשיקום, לטיפול ולקידום של ילדים אלו. מצוקת ההורים לילדים עם צרכים מיוחדים זועקת ומשוועת. קשיי הגידול והטיפול, יוצרים עומס חיים שקשה לתארו. ניכור, ובדידות וחסר עצום במידע אודות מסגרות חינוכיות וטיפוליות ושירותים קהילתיים וחברתיים, הם מנת חלקם של הורים לילדים אלה. במדינת ישראל בשנת 2008 קיים פער בין הרצוי לבין המצוי בקשרי הורים ומערכות, חינוך וטיפול קיימים קשיים רבים בפיתוח שיתופי פעולה בין הממסד עם אנשי המקצוע שבו לבין ההורים לילדים עם צרכים מיוחדים. יש לציין שקיימת מודעות והסכמה ציבורית רחבה ביותר באשר לצורכי ההורים אך יש קושי גדול בפיתוח מענים לצרכים אלה. כיום אין בחוקים הדנים בזכויות הילד כל התייחסות לדרך בה מסייעת המדינה להורים לממש אחריותם לקדם את טובת ילדם. כדי לקדם את הטיפול בילדים יש הכרח לראות בהורים שותפים משמעותיים ומובילים בתוכניות חינוך, טיפול ושיקום של הילד המיוחד. לפיכך יש לקדם תפיסה ולנחיל גישה הורית ומשפחתית בקרב כל נותני השירותים לילד ולאדם המאתגר במדינת ישראל. כמו כן יש לפתח סביבה מכבדת, משתפת ותומכת בהורים על ידי מתן כלים, ידע וליווי מתאימים. חיזוק ההורים ותמיכה בהם הם קריטיים לילדים עם צרכים מיוחדים והם חיוניים לחברה כולה.

המלצות:

- עיגון חקיקה של סל שירותים בסיסי להורים לילדים עם צרכים מיוחדים
- ליצור מאגר מידע ארצי רב תחומי נגיש וזמין לכלל ההורים.
- להפעיל "מתאם טיפול מערכת", מלווה למשפחה משלב האבחון של הבעיה ואילך
- להכשיר את המערכות הממסדיות בתחום חינוך בריאות ורווחה לפעול בגישה מערכתית הורית ומשפחתית.
- להתאים את מערכות ההפניה, ההשמה והמידע על השירותים השונים לכל אוכלוסיות ההורים מהתרבויות השונות בחברה בישראל.

שותפים בגיבוש נייר עמדה

יו"ר: גיטה לויפר, פנחס יוסים

איגל כרמלה, אלוט רונית כפיר, בירן רינה, בן מאיר ענת, בריס עדה, ברנדסדופר חני ברקמן לאה, גולדשטיין קרן, גולוב נירית, דנינו מלי-ניצן, דר' ליבוביץ, דר' רעיף רות, היפרט פנינה, הראל חיה, הרשער אסתר, ורדי נעמה, חוקת חני, חסון מלכי, כהן רינה, להמן יעל, לוי חיה, מיכל, מונק אריה, מיקי כהן, ניסנבוים אתי, עמיקם רו, פוזון תחיה, פינגלה בילי, צנלסון ענת, קרישפין תמי, רבקה שי, שוורץ גלי, שיין שלומית, שילון אילה ר תמר, בטבבו לאה.

”הורות משמעותית במעבר תרבותי”

משפחת עולים היא המוסד הטבעי המוביל את תהליכי הקליטה של ילדים ומבוגרים במעבר תרבותי. חשוב לראות במשפחה ובמשפחתיות נכס שיש לשמור עליו בזמן תהליכי השתלבותה בסביבה חברתית - תרבותית החדשה. תפיסה זאת מדגישה את ההכרה הרואה את ההורים כבעלי נכסים ויכולות המסייעים לקידום תהליכי הקליטה והשתלבות. הורות רב תרבותית היא חלק המציאות החברתית הישראלית ויש לה מקום חשוב בעיצובה של החברה הישראלית כדמוקרטיה פלורליסטית ורגישת-תרבות. תהליך הקליטה מלווה בהישגים ובמשברים. הורים עולים רבים מרגישים ניכור, חוסר אוניס ובלבול בתרבות החדשה ומתקשים לקיים הורות משמעותית. קליטת משפחות עולים היא אתגר מורכב במדינת ישראל שקולטת עליה כבר 60 שנה יש צורך חיוני בתוכנית לאומית לתמיכה ולליווי מקצועי של הורים-עולים כמנהיגי המשפחה האחראים הישירים על ”בית הגידול הראשון” בחי הילד וכמחנכי דור חדש במדינת ישראל.

המלצות

- להעניק זכאות ל”סל קליטה הורי” - לכל הורה-עולה. ”סל קליטה הורי” היא תוכנית למידה להורים עולים המקנה ידע, נותנת כלים ואוריינטציה לנושא הורות בישראל.
- להקים מרכזים ומוקדים יישוביים למשפחה העולה ברשויות מקומיות עתירות עולים-להכוונה, ליועץ לתמיכה בהורים-עולים.
- לשלב בכל פעילויות הקליטה החינוכיות – חברתיות של את הנושא של **מנהיגות הורית** במעבר תרבותי,
- לכלול בהכשרת אנשי חינוך, עובדים סוציאליים ועובדי קהילה את נושא המשפחה וההורות במעבר תרבותי.
- להקצות משאבים ולתמוך במרכז ”מאיה”- מרכז ארצי להורים ומשפחה במעבר תרבותי כמרכז למחקר וליצירת ידע, להכשרת אנשי מקצוע, לעבודה עם הורים עולים, ולפיתוח תוכניות למידה ותמיכה בהורים ובמשפחות עולים.

השתתפו בגיבוש נייר העמדה

יו”ר: מלכה ריבקה דירקטור, ד”ר מיכאל קפניס,
רוני אקלה, ד”ר מלכה שבתאי, פרופ’ יוליה מירסקי סילביה טרכטנברג – עובדיה, עו”ס טניה יוספין, שרה לב, ווליניץ ברוריה, בני שחורי, ציפי נצר שרלו יאיר, מלקו יפית, רבקה הופמן, ד”ר נתנון זינה, דליה בורגנה, אור שחר.

הורים ומורים במערכת החינוך

שתוף פעולה בין מורים והורים במערכת החינוך הוא הכרחי, ותועלתו רבה בתחומים מגוונים להצלחת החינוך.

מחקרים מראים ששתוף פעולה בין הורים ומורים עשוי לשפר הישגים לימודיים ומיומנויות אינטלקטואליות; לחזק את הדימוי העצמי של הילד; לשפר את כשירותו החברתית ואת יכולת הסתגלות שלו והתמודדותו עם קשיים.

שתוף פעולה בין מורים להורים גורם לעלייה במוטיבציה ללימודים, משפר הרגלי למידה, מפחית משמעותית בעיות משמעת ומצמצם היעדרויות מבית הספר.

לכן יש לראות את ההורים כגורם בעל חשיבות קריטית להצלחה בחינוך.

למרות עובדות ועמדות אלו, אנו מודעים לכך רקימת הקשר ובניית שיתוף הפעולה בין המורים להורים הינה מורכבת, טעונה ברגישויות משני הצדדים ואינה פשוטה ליישום ולביצוע.

תנאי היתכנות ליצירת שיתוף פעולה

- שיתוף הפעולה בין הורים למורים צריך להיות חלק אינטגרלי מהמטרות החינוכיות של בית הספר.
- חייבת להיות בנייה עקבית ותהליכית של יחסי אמון בין הורים ומורים ועידוד תקשורת פתוחה ויעילה.

- הכרחית שמירה על האוטונומיה של המשפחה ושל המורים והסכמה על גבולות השיתוף.
- מתחייבת חלוקת אחריות: הגדרה של סוגיות שהן אחריותו הבלעדית של צוות ביה"ס; סוגיות שהאחריות עליהן היא על ההורים וסוגיות עליהן יש לשניהם אחריות משותפת.

המלצות

- יצירת מודעות של ציבור ההורים ושל אנשי מערכת החינוך בכל הרמות והדרגים לחיוניות שיתוף הפעולה בין מורים להורים ולהפעלת תכניות מקדמות שתוף בבית הספר.
- שילוב מנחה הורים בצוות החינוכי הבית ספרי.
- הכשרת המורים לקיים תקשורת בונה עם ההורים.
- הקמת ביי"ס ארצי להכשרת הורים פעילים וועדי הורים לפעילות מושכלת במרחב החינוך.
- קידום אמנה ארצית להסדרת היחסים בין כל הגורמים במרחב החינוך.
- חיזוק ותמיכה במרכז "מהות"- מרכז ארצי לפיתוח שיח, הידברות ושותפות בין מורים להורים,

השתתפו בגיבוש נייר העמדה

יו"ר - דני מטוס, אביבה יוליוסברגר,

שליין יעקוב, קלרה יונה משומר, אילת דויטש, טובה בש, אנדי פלדמן, אלקחר מיכל, יוסף מעטוף, יוסי בר-נוי בוכריץ, מנוחה אבר, צירי זילברשטרום, אירית זהבי, מירי לוגסי, אסתר אורגד, שריף מצארווה.